

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Diatribai De Primis Veteris Frisiae Apostolis, Sive
Dissertationes, quibus eoru[m] anni, actus, res,
personae, loca, tempora in eorundem actis occurrentia,
discutiuntur, illustrantur, erroresque ab ...**

Bosschaerts, Willibrord

Mechliniae, 1650

137. De SS. Wunibaldo & Willibaldo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10958

DISSERTATIO CXXXVI. 527

In anno obituali designando multum se torfit & varia-
uit Baronius. In Martyrologio ponit annum 730. Tomo
9. Annalium ponit annum 754. Tomo 12. in addendis &
emendandis annum 728. Sigebertus in Chronico ponit
annum 735. Ego eligo & statuo annum 727. quem statuit
Iohannes Roberti diligens scrutator actorum & temporū
Hubertinorum.

Quod ad diem, Molanus in Natalibus SS. scribit tran-
sisse tertio Nonas Nouembris. Iohannes Roberti affirmat
vetustos annales habere eum obiisse tertio Kal. Iunij, id est
trigesimo Maij, quem diē pariter signat Viuardus in Mar-
tyrologio.

DISSERTATIO CXXXVII.

De SS. VVunibaldo & Willibaldo.

I tabula mea Chronologica edita an-
no 1625. ad annum 728. locui hæc
verba : Circa hoc tempus ex Britannia in
Germaniam primum veniunt S. Willibaldus
primus Episcopus Eistatensis & Winibaldus
Fratres Walburgis qua Antuerpia Fratres
suos secuta egit in Basilica Castrensi ubi
sandibula eius pars hodieque asseruatur.

Dicta. ubi traduntur S. Willibrordo, &c. secutus quosdam
quos refellit Iacobus Gretserus diligentissimus actorum
& annorum S. Willibaldi & monumentorum Aistaden-
sium scrutator in obseruationibus ad vitam Willibaldi-
nam à Philippo Episcopo item Eystetensi conscriptam
cap. 11. Sanè ego argumentum hoc amplius indagans in-
uenio tum omnia esse obscura, tum auctores inter sese
non

non modicum dissidentes. Gregero probabilissima sententia est SS. Willibaldum & Wunibaldum ex Anglia egressos anno Domini 719. qui erat Gregorij secundi in Pontificatu sextus Romamque venisse anno Domini 720. vel sequenti eodem Gregorio adhuc Cathedram Petri moderante, & non nisi multo tempore post in Germaniam ad Bonifacium venisse. Huic libentius adhaereo mallemque meum effatum in alia cellula esse collocatum aut omnino deletum.

Addidi in tabula, *Dicti SS. traduntur S. Will. operam suam in Frisia probasse.* Originaliter hoc proflexit ex personato Marc. toties à nobis reiecto, à quo communis narratio est SS. Wunibaldum & Willibaldum anno 690. cum S. Willibrordo ex Britannia in Frisiam transfretantes in Dominico Frisorum agro sub eodem laborasse. Verum cum aperte sentirem non potuisse fuisse conuenas S. Willibrordi, prout Dissertat. 33. probauimus, & communem nostratum sensum, scilicet in Frisijs laborasse, non facile negare praesumerem, hoc modo hic posui verba mea, traduntur, &c. nil certi affirmans, nec determinatum tempus definiens. At ut dies diei eructat verbum, dum vitam S. Willibaldi ut est apud Philippum & Gregerum articulatus rumino, non me, qui solum dixi, traduntur, sed traditionem falsam reperio. Constat ex Philippo Wunibaldum & Willibaldum Fratres cum Patre Richardo recta ex Anglia per Anglicum mare Italiam perijisse cap. 9. & peruenisse in Lucam Hetruriae Ciuitatem cap. 10. ibidem Patrem sepelisse cap. 11. Inde recta Romam perrexisse cap. 13. Post visitata limina Apostolorum Will. Ierosolymam adijisse Wunibaldo aegrotato Romae relicto cap. eodem. Ex Palestina per mare Adriaticum reuertit cap. 19. & in Cassinensi Coenobio quietis monasticæ capessendæ

peffendæ causa se abscondit cum iam decem annos consumpsisset peregrinando. In Cassino quinque (vel ut corrigit Gretserus in obseruationibus decem) annis remanet cap. 11.

Peractis ergo à discessu ex Anglia viginti, Cassino Romam regreditur peruenitque anno 738. in festo Sancti Andrea. Pontifex autem promiserat Sancto Bonifacio cum eodem anno 738. Romæ esset, se Willibaldum subsidio in Germanicam messem ablegaturum, quam primum Romæ compareret. Quod & peractum est: nam à Gregorio 3. iussus in Germaniam ad S. Bonifacium abit, post pascha anni 39. eodemque anno (erat is felix natalis S. Willib. in vitam æternam) eidem se sociavit assistentem & cooperatorem. Anno 744. (qui est quintus post mortem S. Villibrordi) à Bonifacio Sacerdotio initiatur Eystadij Mense Iulio, ac strenue Apostolicis munijs insistens, apud Bauaros & Thuringos ab illo creatur Episcopus circa annum 745. Quæ omnia rationibus, verustis monumentis probat Gretserus lib. obseruationum ad vitam Villib. & Wunibaldi. Vnde ad oculum patet nullum tempus restare quo in Frisia S. Willibrordo se se coniungere & auxiliares manus commodare potuisset Willibaldus. Proinde falsam esse traditionem potius persuasionem non nisi in falso Marcellino fundatam qua existimatur S. Willibaldus operam suam in Frisia S. Willibrordo probasse. De Wunibaldo alia videtur ineunda ratio: nam à Willibaldo Ierosolomipeta Romæ relictus toto septennio foris extra patriam mansit, quo spatio potuit S. Willibrordo tum viuenti & in Frisia laboranti per biennium aut triennium adhæsisse. Ut quid aliàs toto tempore egisset? quid alias tanto tempore Romæ hæsisset quàm solùm peregrinationis causa adijt? Præterea admodum cha-

rus legitur habitus à Gregorio Ultraiectentium Apostolo Episcopo; vnde suspicari est eum in Frisia esse versatum. Sed respondetur, nil vetare quo minus 7. an. Romæ hæserit adnumeratis itineribus quibus ex Anglia Romam & Romam in Angliam remeavit. Peregrinationis causa urbem adiit, deuotionis causa diutius permansit, siue in Monasterio aliquo monachis sociatus, vt postmodum Willaldus in Cassino, siue sacra loca & Romæ & per totam Italiam sæpius lustrando. Secundò, quod peregrinationis ergò Italiam petijt, argumento est ad Apostolica munia non aspirasse, eis se non dedisse, de ijs minime cogitasse. Tertio, si ad conuersionem gentium laborare optasset, in viciniore erat Germania, erat Bonifacius consanguineus sociorum & auxiliorum egens, alijque noti quibus potuisset operam suam locare. Quid opus per longa itinera in Frisiam currere vltra 30. annos à Willibrordalibusque elaboratam & operariorum non inopem?

Quin nec reliquo tempore quo iteratò ex Britannia Romam versus soluit, apud Willibaldum in Frisia egisse clarum est ex eius actis apud Surium, Gretzerum alioque Wunibaldi descriptores.

Neutiquam etiã obstat quod Gregorio amicus fuerit. Amicitia illa in Germania contracta est, non in Frisia. Gregorius namque puer 14. aut 15. annorum ex Treuiris secutus S. Bonifacium in interiorem Germaniam circa ann. 717. post aliquot ann. instructionem, docendis rudibus, formandis conuersis Bonifacio adiutor fit, Apostolorum munus deinceps simul implentes vsque ad alterius (Bonifacij) martyrium peractum anno 755. annis 16. post obitum Willibror. Simul manebant, simul laborabant. Serarius lib. Mogunt. notat. 12. nullum igitur est argumentum, si interea Gregorius & Wunibaldus ibidem conuersans

uersans in Germania apud Bonifacium amicitiam inter-
runt, vt dicamus in Frisia versatum, S. Willib. adiuuam
se præbuisse. Ac esto fuerit in Frisia sedente Gregorio Wu-
nibaldus, contigit hoc diu post mortuum Willibrordum.
Quare sicut de Wilibaldo ita de Wunibaldo falsa sunt ef-
fata, potius narratiunculæ, eum S. Willibrordo in Fri-
sia operam suam probasse.

DISSERTATIO CXXXVIII.

De obitu S. Egberti Archimandritæ. Annus
obitualis examinatur.

SANCTISSIMUS Archimandrita Egbertus salutis Fri-
siorum & circum vicinorum Barbarorum non
frigidus Zelator, quamquam eos in propria perso-
na conuenire nequiret cælestibus oraculis domi
detentus, Apostolicum tamen munus minimè se-
posuit, tum emittendo S. Willibrordum cum iusta auxi-
liarium manu ad eosdem: tum ipsemet varias Hiberniæ
Scotiæ plagas peragrando, coinsulanos suos verbis instra-
endo, exempla præbendo, monasteria erigendo, forman-
do.

Tandem ad cæleste brauium à supremo Agonotheta euo-
catus deposita mortali veste animam præclaris laborum
meritis adornatam incorruptibili seruo coronandam Deo
tradidit.

Fælicissimum eius transitum describit Venerabilis Be-
da lib. 5. histor. cap. 23. *Mansit vir Domini Egbertus annos*
83. in præfata Insula Hui, quam ipse velut noua quadam relucen-